

Notat

Emne: En oldefar i krig 1864.

Nye oplysninger

Jeg traf sidste efterår tilfældigt Henrik Døssing, der også er oldebarn af Niels Christian Christensen (NCC). Han var bl.a. meget optaget af, at NCC var veteran fra 1864, og at hans deltagelse i krigen burde undersøges nærmere. Henrik sendte mig dokumentation for, at NCC havde modtaget erindringsmedaljen og ansøgningen herom - med oplysninger om bl.a. regiment og kompagni. Se bilag 1 og bilag 2.

Da jeg for en del år siden skrev afsnittet om NCC på min hjemmeside, medtog jeg Agner Graulunds omtale af ham. Her står bl.a. *"... men han har i al fald været i krig i 1864"*. Agner var fars fætter og ligeledes barnebarn af NCC, men jeg forfulgte ikke sporet, fordi jeg **ALDRIG** ellers har hørt noget som helst herom – helt i modsætning til min mors stærke bevidsthed om og jævnlige omtale af **hendes** morfars deltagelse i 1864. NCC's deltagelse i 1864-krigen var således ukendt stof.

Med de nye oplysninger fra Henrik, specielt NCC's ansøgning om erindringsmedaljen, åbnedes for en veritabel syndflod af kilder: Tjenestegørende november 1863 – 13. august 1864 i **9. infanteriregiment, 1. kompagni** som menig. Det fremgår, at han hverken har været såret eller taget til fange, men han har været på lazaret i "Bording på Fyen", hvilket dog må være Båring, hvor der blev etableret et brohoved.

Selv om der givetvis (?) hverken findes mundtlige eller skriftlige overleveringer fra NCC selv, så er enheden (brigade, regiment og kompagni), han var tjenstgørende ved, mildt sagt meget velbeskrevet. Krigens katastrofale udgang var naturligvis anledning til nærmest endeløse rapporter, analyser, breve, dagbøger, bøger, romaner, noveller, artikler og film. Nærværende notats kildeliste er blot et mikroskopisk udsnit heraf. - Fotografering var dengang noget nyt. Det første foto i Danmark blev formentlig taget i København i 1840, men vandt hurtigt frem, og der findes derfor mange fotografier fra 1864, ofte af forbløffende høj kvalitet.

Figur 1. W. Dinesen, 1863, sekondløjtnant

9. regiment udgjorde sammen med 20. regiment den navnkundige 8. brigade, som **Wilhelm Dinesen** (WD), 1845-95, udødeliggjorde med den lille erindringsbog *"Fra ottende Brigade"*, udgivet i 1889, jf. kilde 1. Wilhelm Dinesen er den *kaptajn Dinesen*, der efterfølgende blandt andet fortsatte kampen mod Preussen som kaptajn i den franske hær i den Fransk - Preussiske krig, 1870-71 og på allernærmeste hold oplevede nedkæmpelsen af Pariser-kommunen senere i 1871. Alle tre konflikter var ufatteligt blodige og må have været voldsomt traumatiserende. Mirakuløst overlevede WD det hele og giftede sig i 1881 med Ingeborg Westenholz, med hvem han bl.a. fik datteren Karen Blixen.

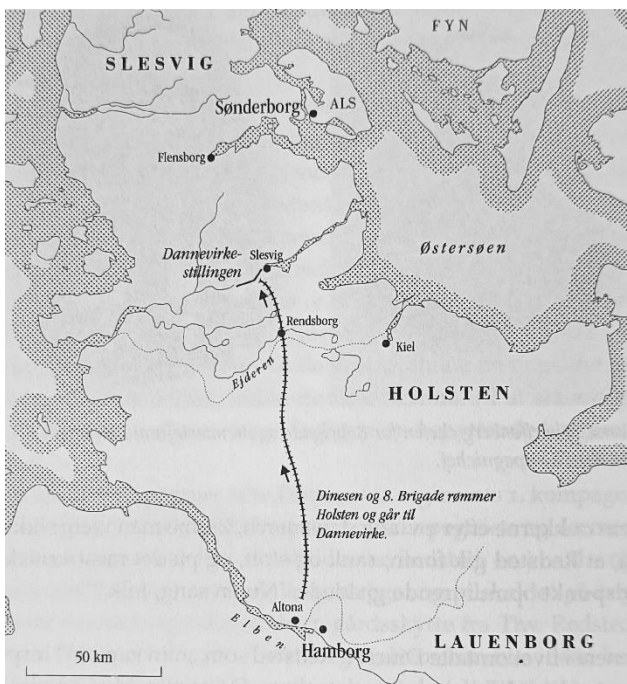
Ud fra disse oplysninger kan vi gennem kilderne nøje følge NCC's kompagni og regiment fra Altona til stormen af Dybbøl den 18. april 1864 og tilbagetrækningen til Fyn. – Hvad der derefter hændte NCC inden hjemsendelsen i august 1864, har jeg ikke forfulgt, men det har sikkert også været en kedelig ventetid i nederlagets skygge.

Figur 2. Oberst Scharffenberg

WD gennemgik fra 2/2 1863 og otte måneder frem en officersuddannelse på Landkadetakademiet i København, hvorfra han 17 år gammel dimitterede som sekondløjtnant og hærens yngste officer. Kort tid efter blev beordret til Altona ved grænsen til Hamborg/Tyskland, hvortil han ankom i november. Altona lå i Holsten og var dengang som en del af Slesvig-Holsten en del af den danske helstat, se bilag 3 med kort. På dette tidspunkt var gemytterne i kog, en koalition af preussiske/tyske og østrigske tropper var på vej mod hertugdømmerne, hvoraf Holsten i udpræget grad var tysksindet. Den danske garnison i Altona under kommando af oberst Scharffenberg følte sig i sigende grad truet og med kun et enkelt regiment til rådighed bad han om forstærkning, hvilken han fik i form af 8. brigade bestående af 9. og 20. regiment – hvor NCC jo indgik. Vi kan i Tom Buk-Swienty's "Kaptajn Dinesen, Ild og blod" fra side 119 (kilde 2) følge ham fra indkaldelsen til den bitre ende kun få dramatiske måneder senere. Hans kompagni var involveret i alle betydelige træfninger og kampe og mistede ca. halvdelen som dræbte, sårede, savnede eller fangne.

Politisk baggrund i ultrakort udgave.

Figur 3. Fra Altona til Dannevirke.

De politiske forhold i København er efter Frederik den 7. død 15/11 1863, midt i forfatningskampen om hertugdømmernes tilhørsforhold, kaotiske. Den 18/11 giver den nye konge, Chr. 9., under for presset og underskriver novemberforfatningen, der i strid med de internationale aftaler efter 3-årskrigen gør Slesvig til en del af Danmark. Den politiske situation i København er ustyrlig med stærkt stridende politiske partier og som følge heraf uden en velfungerende regering. Den tyske forbundsdag truer med krig, hvilket ikke er nok for Preussen, der sammen med Østrig hastigt mobiliserer og trækker tropper nordpå. Den 31/12 påtager D. G. Monrad sig som nu konseilspræsident (statsminister) at danne ny regering – og ophæve novemberforfatningen, der træder i kraft dagen efter, den 1/1 1864. Man har ikke i Kbh. forstået, at denne forfatning for Preussen (Bismarck) er det ideelle påskud til at gå i krig mod Danmark, således at man kan få testet dets nu stærkt oprustede og topmoderne militær, der stadig

led under eftervirkningerne efter Napoleonskrigene. Østrig-Ungarn var fuldstændig på det rene med Bismarcks hensigter og betragtede helt korrekt Preussen som en kommende rival. Det var derfor vigtigt, at Preussen ikke stod som eneste sejrherre efter en overkommelig krig mod lilleputten, Danmark. Den 16/1 1864 modtager Danmark et ultimatum: Ophæv novemberforfatningen inden for 48 timer, hvilket den danske regering i første omgang afviser, men allerede 21/1 meddeler Monrad, at han sætter regeringens liv

ind på at få ophævet forfatningen, men da er det for sent, og 31/1 meddeler Preussen og Østrig-Ungarn, at de vil besætte Slesvig. Men tilbage til 8. brigade og 9. regiment med NCC.

Altona – Dannevirke.

Juledag 1863 kom ordren til at opgive og rømme Altona og trække sig langsomt op mod Ejderen og videre til Dannevirke, alt mens de tyske forbundstropper ligeledes var på vej gennem Holsten. Krigen var endnu ikke erklæret, men det har været ydmygende og demoraliserende at trække sig tilbage omgivet af disse tropper og vrede holstenere, der tiljubede deres tyske venner. Men ordren fra Kbh. var klar: Ingen krigshandlinger.

Den 29. december nåede de og overskred de Ejderen, WD som den første, og igen dagen efter til Slesvig lige ved Dannevirke.

Der følger nu nogle dramatiske dage og uger i Slesvig-området, med et af krigens afgørende spørgsmål: Kan og skal Dannevirke forsvares under de herskende forhold, dvs. streng vinter med Dannevirkes flanker tilfrosne og selve stillingen underbemandet og ufærdig over for en stor og beslutsom fjende?

Den 4. januar er de Meza udnævnt til overgeneral og opretter hovedkvarter i Prinsens Palæ lige ved Gottorp Slot i udkanten af Slesvig by. I de kommende uger færdes WD her, ikke mindst fordi hans far, A. W. Dinesen, der var højt dekoreret helt som batterichef under 3-årskrigen, nu var tilbudt en ny kommando, som han dog først ville tage endelig stilling til efter at have beset forholdene ved Dannevirke. Den gamle/ældre Dinesen tog WD bl.a. med til Kokkendorf og Mysunde, hvor han i 1850 havde sejret mod en overlegen fjende. Efter grundigt at have studeret forholdene ved Dannevirke var han ikke i tvivl: Dannevirke var under de daværende omstændigheder med hård frost, for ringe bemanning, mangel på forberedelser og mod en beslutsom fjende, en dødsfælde, så han takkede nej og drog tung om hjertet hjem til Katholm nær Grenå. Undervejs indvier WD os i stemningen blandt de danske officerer, der næsten uden undtagelse delte den ældre Dinesens analyse, som tilsendes den danske krigsminister, oberst Lundbye.

Figur 4. Kampene ved Dannevirke

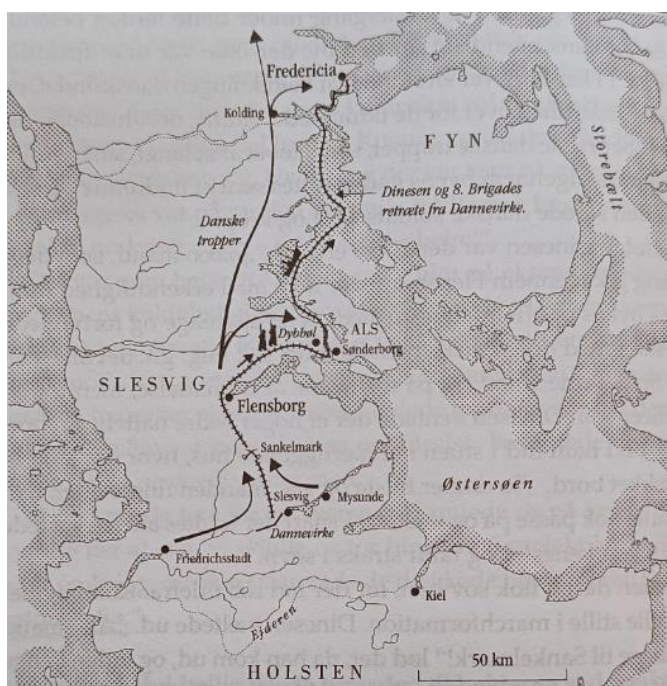
Både Christian 9. og Monrad besøgte i begyndelsen af februar Dannevirke, og begge var overbeviste om, at det var muligt at forsvare stillingen. Kongen, Monrad med krigsminister Lundbye i spidsen for krigsministeriet udgjorde det værste tænkelige bagland for overgeneralen, Christian de Meza, der modtog selvmodsigende forholdsordrer fra København: På den ene side havde han frie hænder til at foretage de dispositioner, han vurderede som de bedste. På den anden side var det ministeriets ønske, at man tog en større kamp ved Dannevirke (pga. folkestemningen, som man selv havde pisket op), samtidigt med at det var et krav, at Danmark bevarede en "dygtig og slagkraftig hær". – Monrad udtalte ved Dannevirke, at man kunne ofre en tredjedel af hæren, inden man trak sig tilbage... Jf. kilde 3, der

grundigt gennemgår forløbet. Den 1. februar krydser ca. 57.000 tropper fra Preussen og Østrig-Ungarn Ejderen og nærmer sig hastigt Dannevirke, hvor ca. 40.000 danske soldater har taget opstilling. Efter 3-årskrigen 1848-51 demobiliserede man hæren til en lillebitte styrke på ca. 12.000 mand, der først i 1863 i panik efter kun et par måneders træning blev voldsomt forøget. Langt størstedelen heraf var bønderkarle, som officerskorpset for de flestes vedkommende kun havde meget ringe agtelse for. WD var dog her en undtagelse, jf. kilde 1, side 15: *"Fjenden har Soldater", sagde Captain Rosen, "vi Bønderkarle". Det var*

rigtigt. Og dog blev det netop disse Bønderkarle, som, da Alt ramlede sammen, da vor Politik viste sig fejlslagen, vor Begejstring hul, vore Planer Fantasterier, vore Forholdsregler Blændværk, vor Villie Vankelmod – da blev det Bønderkarlene, der reddede Nationens Ære, da var det de mangelfuldt uddannede, slet bevæbnede menige Soldater, der frelste Danmarks Ry, ikke ved nogen glimrende Vaabendaad, men ved Trofasthed, Udholdenhed og Sejghed”.

Allerede dagen efter fik WD og hans enhed med NCC ordre til at marchere til Lopsted ved Hadeby i nærheden af Kongshøj, jf. kortet, hvor det den 3/2 – 4/2 kom til hårde kampe med østrigerne. Her fik NCC sin ilddåb. Hele forløbet er meget detaljeret og levende beskrevet i ”Fra ottende Brigade”, kapitel II (side 17-32, kilde 1). Tabene opgøres af Wikipedia til 404 danskere og 430 østriger, altså ganske betydelige tab, men WD er tilfreds med danskernes indsats under de givne forhold.

Dannevirke – Dybbøl.

Figur 5. Dannevirke - Dybbøl - Fredericia

Overgeneral de Meza indkaldte til krigsråd i Prinsens palæ, Slesvig, den 4/2 kl. 18.00. Mødet er detaljeret beskrevet i ”Kaptajn Dinesen”, kapitel 15, side 144-147, kilde 2, der beskriver mødet som meget følelsesladet, men at der meget hurtigt opstod enighed blandt officererne: *Ja, Dannevirke skulle rømmes, og skulle tilbagetoget lykkes, skulle det ske så hurtigt som muligt og med alle kræfter koncentreret om denne næste umulige opgave.* (s. 146). Officererne underskrev en erklæring, hvori de tilsluttede sig for *”et frivilligt, regelmæssigt tilbagetog, som bør tiltrædes i morgen med efterladelse af alt i stillingen værende materiel”*, s. 147. Tilbagetoget skulle iværksættes den følgende dag (5/2), således at den længst muligt var skjult for fjenden i håbet om et tilstrækkeligt forspring fra fjenden. Beslutningen blev truffet på stedet – ikke efter rådslagning med

krigsministeren i Kbh., tværtimod blev telegrafforbindelsen afbrudt.

NCC’s enhed med WD fik ordren om tilbagetoget kl. 22 og 22.30 var de klar til afgang fra Bustrup. I ”Fra ottende Brigade”, kapitel III (side 33-49) beskriver WD tilbagetoget, ikke mindst træningen den 6/2 ved Oversø/Sankelmark, hvor 7. og 8. brigade efter tur gjorde omkring og tog kampen op mod østrigerne, der her havde indhentet armeens bagtrop. Også her må NCC have været i heftig kamp, idet 1. kompagni omtales. Iflg. WD kunne danskerne her have vundet en egentlig sejr og ikke blot forsinket østrigerne, faktisk den eneste mulighed i hele krigen (s. 42). Tabene var store på dansk side: 763 mand, heraf 53 faldne, 157 sårede og resten tilfangetaget. På østrigsk side 95 faldne, 311 sårede og 27 savnede (Wiki).

WD er ikke gavmild med datoer, men det må antages, at enheden når til Flensborg sent om aftenen den 6/2, hvorfra de gennem tilføjne landeveje fortsætter næste dag mod Dybbøl via Gråsten, ca. 30 km, hvortil hovedstyrken kommer den 7/2.

Dybbøl – Fredericia - Dybbøl.

WD har i *"Fra ottende Brigade"* kun lidt om de følgende ugers ophold i fæstningen Fredericia, hvor han og mandskabet kedede sig voldsomt. I kapitlet om stormen på Dybbøl fortæller han dog, hvordan han og løjtnant Redsted delte en barak, som de omdannede til en festbule, hvor det blev spist og drukket igennem. – Dinesen kom jo fra en herregård og manglede aldrig penge. Desuden sendte en tante de fineste vine og diverse lækkerier. Beskrivelsen slutter med: Så lød ordren den 10. april: *"Kompagnierne skal holde sig klar til hurtig afmarch"*, dvs. brigaden har tilbragt godt to måneder i byen. Ruten opregnes ganske nøje: De sejles til Båring Vig på Fyn; herfra de marcherer via Årup til Fåborg og sejler videre til Høruphav på Als, hvorfra de den 14/4 via Tandslet marcherer den sidste korte strækning til Sønderborg og videre til brohovedet vest for Alssund ud til stillingens højre fløj. Dagen efter marcherede de op på Dybbøl. Kaptajn F. Schøller udgav i 1867 bogen *"Forsvaret af Dybbølstillingen i 1864"*, jf. kilde 4, side 156-157. I bogens bilag II findes en dag-til-dag oversigt over placering og anvendelse af infanteriet dækkende perioden 7/2 – 17/4.

8. brigade og 9. regiment er deployeret således:

14/4 – I skanserne, højre fløj, hvor 20. regiment udgør venstre halvdel og 9. regiment udgør højre halvdel

15/4 – I barakkerne som reserve

16/4 – som 14/4

17/4 – som 15/4

Barakkerne, der tjener til hvil/reservetropper, befinder sig på begge sider af landevejen (Chausseen) mellem Sønderborg og Flensborg, ca. midtvejs mellem brohovederne ved Alssund/Sønderborg og skanserne. Landevejen passerer lige forbi Dybbøl Mølle, der ligger på det nogenlunde højeste punkt i landskabet (vindmølle!). Vi kan altså med få meters nøjagtighed vide, hvor NCC må have befundet sig i disse skæbnsvangre dage.

18. april, stormen på Dybbøl

Wilhelm Dinesen giver i *"Fra ottende Brigade"* det sidste hovedafsnit titlen *"Dybbøl"* og kapitel 1 heraf *"Kampen om Dybbøl Mølle den 18. april 1864"*. Bogen er skrevet i 1884, altså 20 år efter stormen; den er baseret på dagbogsnoter og hukommelsen, og er stilet til hans ca. 20 år ældre kompagnichef, direkte foresatte, ven og mentor, Waldemar Redsted. Med vanlig stilistisk elegance indleder han med ordene: "Vil De holde Chausseen ryddelig!", altså holde denne hovedvej fri for fjender. Se kortet, bilag 4. Ordren blev givet af 8. brigades chef, oberst P. U. Scharffenberg, der af WD betegnes som en hædersmand. Baggrunden for Redsteds anmodning om Dinesens redegørelse er, at han i 8. brigades modstød i spidsen for sine folk når helt frem til møllen, der imidlertid allerede er besat af preussere. Da han vil orientere sig gennem et knust vindue, sætter en af de preussiske soldater sin riffel til hovedet af Redsted – og trykker af, hvorefter han falder om, hårdt såret og bliver taget til fange. Derfor kender Redsted jo ikke detaljerne i det, som herefter hændte. WD befinder sig lige i nærheden og ser dette udspille sig. Herefter er han chef for 9. regiments 1. kompagni – den NCC tilhører!

Figur 6. Premierløjtnant W. Redsted

Faktisk lykkes det nogle af 1. kompagnis folk at trænge helt ind i møllen. Heraf overlevede kun to, den ene hårdt såret og overlevede heller ikke. Preusserne sender hele tiden friske tropper frem og modstødet ender i en meningsløs nedslagtning, der koster et tab på halvdelen af 8. brigades mandskab og officerer. Af 9. regiment er alle kompagnichefer faldet eller hårdt sårede. Regimentschefen var såret og fanget. Chefen for 2. division, generalmajor P. H. C. du Plat faldt på chausseen. Der er faktisk ikke enighed om de samlede tab den 18. april. Generalstaben (kilde 5, s. 295) opgør det til 4.800. Buk-Swienty (kilde 3, s. 324+) anfører, at opgørelserne er usikre, men skriver: *"I alt var de danske tab den 18. april inklusive tilfangetagne cirka 5.500 mand, hvad der svarer til omkring hver anden dansker, som befandt sig på Dybbøl den dag"*. Og videre: *"8. brigade havde et samlet tab af døde, sårede og tilfangetagne på 1.416 mand, cirka halvdelen af dens kampstyrke. Resterne af brigaden blev om aftenen overført til Fyn"*.

Esbjerg, januar 2025.

Jørgen Riis Johansen.

PS om indholdet:

*Mange kunne have gjort det bedre
alle kunne have gjort det anderledes
men sådan har jeg nu gjort det
og ellers var det måske aldrig blevet gjort*

Kilder:

1. W. Dinesen: Fra ottende Brigade, Thieles Bogtrykkeri, København 1889
2. Tom Buk-Swienty: Kaptajn Dinesen. Ild og blod, Gyldendal, 2013
3. Tom Buk-Swienty: Slagtebænk Dybbøl. 18. april 1864, Gyldendal, 2008
4. F. Schøller: Forsvaret af Dybbølstillingen i 1864, Thieles Bogtrykkeri, København 1867.
5. Jens Johansen: Dybbøl 1864. Udgivet af Generalstaben, Heydes Bogtrykkeri, København 1942.
6. Wikipedia og andre kilder fra Internettet, især illustrationer.
7. Arkivalier online.
8. Egen slægtshjemmeside med omtale af NCC
9. Henrik Døssing, genpart af NCC's ansøgning om erindringsmedalje og fotokopi af bogsider med navneliste over modtagere af medaljen i Gjellerup sogn.

Bilag

Bilag 1 - Ansøgning om erindringsmedalje.

Spørgsmaal.	Svar.
Hvad er Deres fulde Navn?	<i>Niels Christian Christensen</i>
Hvilken Dag og hvilket Aar er De født?	<i>23 Oktober 1839</i>
I hvilket Aar har De deltaget i Krigen?	<i>1864</i>
Bed hvilken Afdeling (Institution) tjente De dengang?	<i>9 Infanteri Regiment</i>
Bed hvilket Compagni, Escadron eller Batteri stod De?	<i>1ste Compagni</i>
Hvilket Nummer havde De?	<i>409.</i>
Fra og til hvilken Dag var De tjenestgjørende?	<i>Saa November 1863 til 13 August 1864.</i>
Tjente De som Menig eller som Befalingsmand?	<i>Menig</i>
Blev De saaret i Krigen? Naar?	<i>Nj</i>
Har de ligget paa Lazareth? Paa hvilket?	<i>Ja. Berding paa Sjæ</i>
Blev De fangen i Krigen? Naar og hvor?	<i>Nj</i>
Har De Pension eller Invalidforsørgelse? Hvilket Nummer har Deres Pensionsbrev?	
Er De Medlem af „De danske Vaabenbroders Selskab“? I hvilken af dets Afdelinger og i hvilket Nummer staar De?	<i>Nj.</i>
Hvilken er Deres nuværende Stilling?	<i>Konstmann</i>
Hvor har De nu Bopæl? (Hvis De ikke boer i en Kjøbstad, bedes Amt, Herred, Sogn og By opgivet).	<i>Slænge i Gjellerup Sog Himmerlands Herred Ring Kjøbing Amt</i>
Hvilken er Deres nuværende Adresse?	<i>Niels Chr. Christensen i Slænge i Gjellerup Sog vel Himmer</i>

BK

Krige, som jeg gerne vilde, da det er vanskeligt at faa dem paa Grund af, at der ikke findes nogen samlet Fortegnelse over dem, da en Del af dem er flyttet.

Den 10. Juni 1875 udsendte Hs. Maj. Kongen en Resolution angaaende Erindringsmedaillen for deres Vedkommende, der havde deltaget i Krigene 1848–49–50 og 1864. Begæring om Medaillen skulde indsendes Aar 1876 af de paagældende med en Del Oplysninger. Disse Oplysninger er ikke lige fyldige for alles vedkommende – nogle har maaske slet ikke søgt om at faa Medaillen. Pudsigt nok er der enkelte, som ikke kan huske deres Soldater-Nummer, enkelte angiver ikke deres Fødselsdag, men kun Aaret, i hvilket de er født, (Dagen var forlangt opgivet).

Jeg nævner her Navne m. v. for deres Vedkommende, som den Gang boede i Gjellerup Sogn.

J. Busk, født 11. August 1824, 9. Batl. 3. Komp., deltog 1848–49, saaret i højre Øje og Kæbeben.
Thomas Christensen, født 25. Marts 1825, Sygevogter, deltog 1849.
Jacob Christensen (Nørgaard), f. 1. Maj 1824, boende i Kirkebyen, 6. Drg. R. 1. Esk. 1848–49–50.
Laurits Christensen (Stoldal), f. 25. Novbr. 1826, boende i Fastrup, 1848–49–50.
Niels Christian Christensen, f. 28. Jan. 1827, boende i

i Skovby. Fodf. 1848–49–50. Paa Lazaret i Augustenborg.
Jens Fenger Knudsen, f. 30. Novbr. 1821, boende i Bundgaard, Jæger. 1849–50. Paa Laz. i Fredericia.
Mads Kristensen (Lind), f. 30. Marts 1819, 1849.
Christen Lund Mikkelsen (Birk), f. 7. Juli 1826, boende i Birk. 1850.
Knud Mouritsen (Holling), f. 16. Marts 1826, 5. Dr. R. 1. Esk. 1848–49–50.
Dynes Birk Nielsen, f. 8. Marts 1826, 7. Batl. 4. K. 1850. Saaret ved Frederiksstad 2. Oktober.
Ole Nielsen, f. 20. Oktbr. 1824, boende i Fastrup, 5. Dr. R. 2. Esk. 1848–49–50.
Niels Nielsen (Hestlund), f. 16. Maj 1822, Artilleriet, 1. Rgmt. 7. Bat.
Peder Andreas Nielsen, f. 4. April 1822, boende i Fastrup, Jæger.
Peder Christian Nielsen, f. 13. Jan. 1825, boende i Lange-lund, 8. Batl. 1848–49–50. Paa Lazaret i Fredericia.
Christen Nielsen, f. 15. Febr. 1818, boende i Birk, Fodf. 1848–49–50. Paa Lazaret i Fredericia.
Peder Nielsen, f. 11. Oktbr. 1823, boende i Lund By, Fodfolket. 1848–49–50.
Christian Andersen Opstrup, f. 20. Novbr. 1823, Fodf. 1848–49–50.
Peder Pedersen, f. 5. Februar 1828, boende i Agerskov.

Jens Christian Nielsen Abildrup, født 9. Juli 1836, Fodfolket. Har ligget paa Lazarettet i Augustenborg.
Anders Andersen, f. 3. April 1840, boende i Birk, Fodf. Paa Lazaret i Slesvig.
Jens Andersen, f. 11. Septbr. 1836, Fodfolket. Saaret 17. Marts ved Dybbøl.
Peder Flo Andersen, f. 24. Oktbr. 1833, 2. Artillerirgmt. 10. Batl. Paa Lazaret i Rendsborg. Lever endnu.
Peder Kristian Andersen, f. 9. Septbr. 1840, boende i Lund. Fodfolket.
Truels Andersen, f. 4. Maj 1830, boende i Agerskov. Artilleriet. Paa Lazaret i Fredericia.
Niels Christensen, født 6. Juli 1843, boende i Agerskov. Fodfolket.
Niels Christian Christensen, f. 23. Oktbr. 1839, boende i Hauge. Fodfolket.
Peder Krogsborg Christensen, f. 20. Juni 1835, boende i Overgaard, 5. Dr. R. 6. Esk.
Peder Møller Christensen, f. 19. Marts 1836, boende i Birk. Fodfolket.
Jeppe Herning, f. 8. April 1834, boende i Hammerum. Ingeniør.
Jesper Hyldgaard, f. 14. Marts 1831. Artilleriet.
Jørgen Jakobsen, f. 21. Oktbr. 1839, boende i Busk. Fodf. Fanget ved Oversø 6. Febr. 64, ud af F. i Aug. 64.
Hans Christian B. Jensen, f. 31. Maj 1830, Fodf.
Lars Kr. Jensen, f. 28. Febr. 1839, boende i Vraa, Fodf.
Mouritz Jensen, f. 1829, boende i Birk, Fodf.
Jens Kr. Justesen, f. 16. April 1836, boende i Nørum, Fodfolket.
Jens Jørgensen, f. 20. Decbr. 1834, boende i Nørum, 20. Rgmt. 3. K. Paa Lazaret i Augustenborg. Saaret ved Dybbøl. Underkpl.
Jens Kr. Jørgensen, f. 1836, boende i Nørum, Fodf. og 5. Dr. R. Underkpl. Lever endnu.
Mads Peder Knudsen, f. 3. April 1832, boende i Ravns-vad, 2. Dr. R. 1. Esk.
Svend Knudsen, f. 10. Juli 1834, boende i Hammerum, 7. Rgmt. 1. K. Paa Lazaret i Kbhvn. og Svendborg.
Niels Peder Kristensen, f. 2. Septbr. 1832, boende i Fastrup, 4. Rgmt. 1. K.

Kristen Kristensen, f. 17. Marts 1829, boende i Meldgaard i Birk, 4. Rgmt. 7. K.
Iver Nielsen, f. 15. Juli 1837, boende i Skovby, 4. Rgmt. 5. Komp. Paa Laz. paa Als. Bor nu i Herning.
Anders Nielsen, f. 21. Juni 1839, boende i Gjelleruplund, 7. Bat. 2. K.
Christen Nielsen, f. 14. Septbr. 1837. Fodfolket.
Jacob Nielsen, f. 12. Marts 1837, boende i Frølund, 12. Rgmt. 5. K.
Knud Nielsen, f. 30. Novbr. 1839, boende i Skovby, 2. Dr. R. 3. Esk. Paa Lazaret i Dronninglund. Lever endnu.
Niels Christian Nielsen, f. 19. Decbr. 1839, boende i Agerskov, 8. Rgmt. 1. K.
Niels Kristian Nielsen, f. 4. Oktbr. 1831, boende i Gellerup By. Artilleriet.
Jens Chr. Olesen, f. 20. Febr. 1830, boende i Ringstrup, 4. Rgmt. 5. K.
Klaud Pedersen, f. 20. Decbr. 1830, boende i Gellerup By, Paa Lazaret i Nykøbing Mors.
Kristen Pedersen, f. 18. Marts 1837, boende i Sønderbjerg. Artilleriet.
Peder August Rasmussen, f. 24. August 1835, boende i Skovby. 7. Rgmt. 7. K. Underkpl.
Jens Chr. Lund Sørensen, f. 28. April 1836, boende i Sønderbjerg, 17. Rgmt. 6. K. Paa Lazaret i Odense.
Søren Sørensen (Storgaard), f. 15. Juni 1835, boende i Gellerup By, 8. Rgmt. 5. K. Lever endnu.
Thyge Svenningsen, f. 25. Januar 1839, 8. Rgmt. 2. K. Bor nu i Gullestrup pr. Herning. Foræret en Barbørkniv af Grevinde Danner, som han har endnu.
William Peder Tronhjelm, f. 25. Oktbr. 1836, 17. Rgmt. 8. K. Underkpl. Sgt. Fourer.
Thomas Westergaard, f. 13. Decbr. 1841, boende i Krogs-lund, 12. Rgmt. 2. Komp.

Jens Tiphede var ogsaa Veteran fra 1864, men kom her til Sognet efter 1876.

De i Sognet nulevende Veteraner er altsaa følgende:
Peder Flo Andersen, der sammen med sin Hustru bor i Hammerum, og som den 28. Septbr. 1920 fejrede

Bilag 3 – Anden Slesvigske krig med tidslinje og helstatens dele.

